

Procedeedrag van de overheid: beleid of willekeur?

Bert Marseille & Marc Wever

a.t.marseille@rug.nl

marc.wever@rug.nl

Procedeergedrag

Ruim

- › Hoe treedt je als overheid burgers tegemoet in procedures?
 - verzoeken om terug te komen op rechtens onaantastbaar geworden besluiten
 - bezwaar oppakken na geen reactie op 'ingetrokken?'
 - afhandeling verzoeken schadevergoeding vs. nadeelcompensatie

Smal

- › Gebruikmaking van de bevoegdheid instellen hoger beroep

Vroeger en nu

Vroeger (en nu):

- > Alleen procedeedrag burger als problematisch gelabeld
 - misbruik proceskostenvergoedingen

Nu:

- > Ook dat van overheden:
 - Pels Rijcken als gemachtigde van de IMG
 - Michiel Scheltema: *NTB 2023/38*
 - Almelo en Rotterdam

Normatieve en empirische vragen

Normatief

- > Wat is een 'redelijk' gebruik van de mogelijkheid van hoger beroep door de overheid?

Empirisch

- > Hoe vaak gaat de overheid in hoger beroep?
- > Welke factoren bepalen of de overheid in hoger beroep gaat?

Onderzoek WODC

- > Aantal rechtbankuitspraken waar de overheid hoger beroep tegen instelt
- > Appellanten in hogerberoepsprocedures

Eigen onderzoek

Onderzoeksmateriaal

- > 500 rechtbankuitspraken 2016-2021
- > Algemeen bestuursrecht (geen belasting, geen vreemdelingen)
- > In alle gevallen is het bestuursorgaan de verliezer
- > Hogerberoepsinstantie: ABRvS/CRvB 50/50
- > Tegen de helft wel/geen hoger beroep ingesteld door het bestuursorgaan

Veronderstelling

- > Naarmate het belang van het bestuursorgaan bij HB groter is, grotere kans op HB
- > Naarmate de kans op winst in HB groter is, grotere kans op HB

Kenmerken van de *procedure* als indicatoren

Kleine kans	Grote kans
Kale vernietiging	Zelf in de zaak voorzien
EK	MK
Twee partijen	Drie partijen
Uitspraak laat lang op zich wachten	Uitspraak is er snel
Professionele gemachtigde	Geen professionele gemachtigde

Kenmerken van de *beslissing* als indicatoren

- > Vernietigingsgrond
 - hoe groot is de kans besluit overeind kan worden gehouden?
- > Impact van de beslissing
 - Hoe zeer wijkt, als gevolg van de uitspraak, het nieuwe besluit af van het oorspronkelijke?
- > Principieel karakter?
 - Is de uitspraak casuïstisch of heeft die impact op andere beslissingen van het bestuursorgaan?

Geen veronderstelling, wel naar gekeken

- > Aard van het besluit/bestuursorgaan
- > Jaar waarin de uitspraak is gedaan

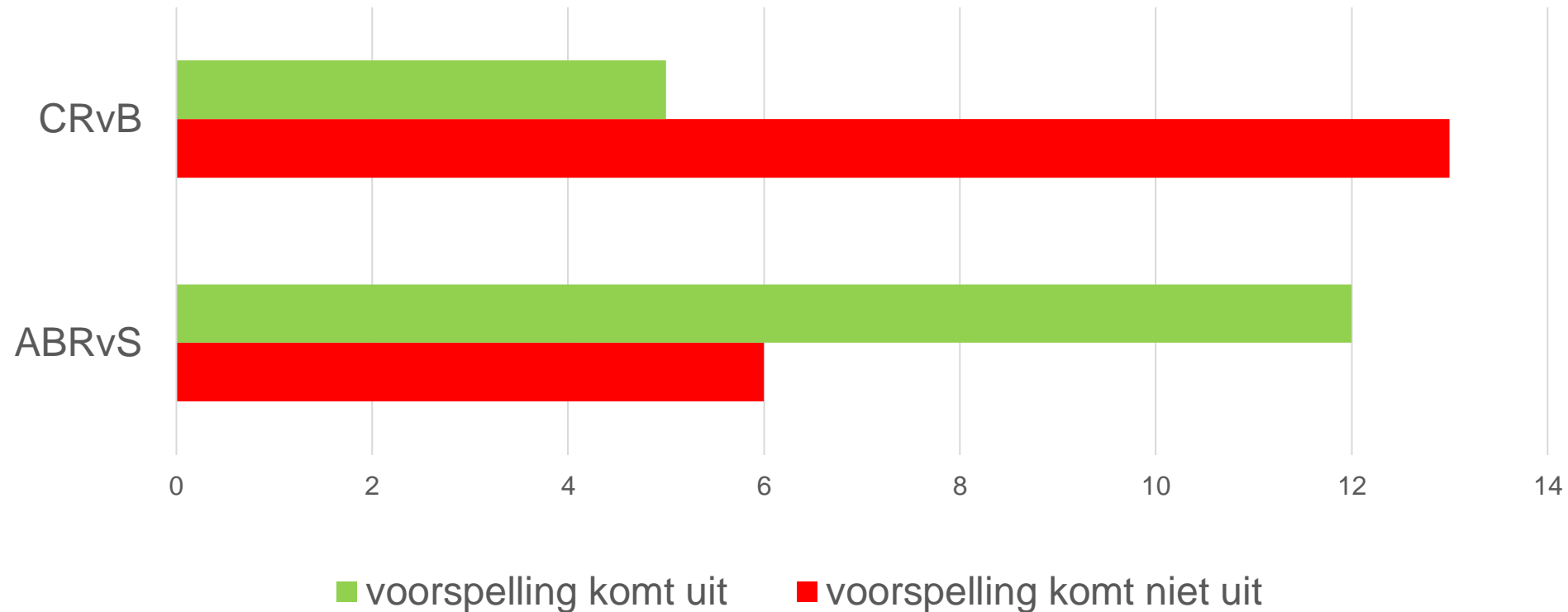

Uitkomsten

- > Algemeen beeld
- > Uitzonderingen op het algemene beeld
 - Jaar van de uitspraak
 - Soms: aard van de zaak

Uitkomsten: goed gegokt?

Verbazende beslissingen

Vervolg van het onderzoek

- > Verder zoeken
- > Met name door:
 - Interviews met beslissers

Terug naar de normatieve vraag

- > Afwegingskader
- > Belang overheid

- > Belang burger
 - impact procedure
 - impact ongedaanmaking uitspraak rechtbank
- > Niet: winstkans

Terug naar de normatieve vraag

Knoppen om aan te draaien

> Bestuursorgaan

- Afwegingskader gebruiken
- Advocaatkosten vergoeden

> Rechter

- Verzoeken om versnelde behandeling snel inwilligen
- Werk maken van tijdigheid
- Mogelijkheid stellen prejudiciële vragen meer benutten
- Proceskostenvergoeding

> Wetgever

- Mogelijkheid stellen prejudiciële vragen uitbreiden

**rijksuniversiteit
groningen**

faculteit rechtsgeleerdheid

vakgroep staatsrecht,
bestuursrecht en
bestuurskunde

Bedankt voor uw aandacht